

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 146 182/98-005043
Signatura: vn6bs101

Inspektorát č 14
Okresní pracoviště Ostrava

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola / školské zařízení: Základní škola Ostrava-Lhotka, Těsnohlídkova 99
725 28 Ostrava-Lhotka

IZO: 108034097

Ředitel školy / zařízení: Mgr. Jarmila Zápařková

Zřizovatel: Městský obvod Ostrava-Lhotka

Příslušný školský úřad: Školský úřad Ostrava

Termín inspekce: 8. - 9. září 1998

Inspektor: Mgr. Vladislav Vančura

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):
Řízení školy
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Povinná dokumentace školy stanovená v § 38a školského zákona č. 258/96 Sb., výroční zpráva školy za rok 97-98 a výroční zpráva o hospodaření za rok 1997, písemné materiály ředitelky školy z oblasti řídicí, organizační a kontrolní činnosti, povinná dokumentace školní družiny, používané tiskopisy vysvědčení, rozhodnutí o odkladu začátku povinné školní docházky, písemné práce žáků, hospitační záznamy ČŠI

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Koncepční záměry. Plánování výchovně vzdělávacího procesu

Dlouhodobé koncepční záměry Základní školy Ostrava-Lhotka nejsou zpracovány písemně. V podkladech k zařazení do sítě škol je v oddílu věnovaném koncepci školy uvedeno, podle jakých učebních plánů v té době škola vyučovala a kolik měla tříd. Tyto údaje jsou samozřejmě k datu inspekce zcela odlišné.

Dle sdělení ředitelky školy neinicioval městský obvod vypracování dlouhodobé koncepce školy. (Škole byla MŠMT ČR udělena na žádost starosty městského obvodu a doporučení Školského úřadu Ostrava výjimka z počtu žáků do školního roku 2000-2001, čj. 17 465/98-22 z 18. května 1998.)

Podle úvodních vět výroční zprávy za školní rok 1997-98 se pedagogičtí pracovníci zaměřují na kvalitní výuku v malotřídní škole. Dále je z výroční zprávy patrné, že škola s úspěchem pečuje o potřeby integrovaných žáků a věnuje velké úsilí zájmové činnosti.

Ředitelka školy předkládá pedagogické radě plány práce vždy na nejbližší školní rok. Úkoly uvedené v plánu práce jsou průběžně sledovány a v závěru školního roku vyhodnocovány ve výroční zprávě.

Pracovní porady mají dle zápisů běžnou úroveň, jež škole této velikosti vyhovuje.

Oblast koncepčních záměrů školy a plánování výchovně vzdělávacího procesu má běžnou úroveň.

2. Plnění učebních plánů a učebních osnov, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Na ZŠ Ostrava-Lhotka se vyučuje podle programu Základní škola (čj. 16 847/96-2 z 30. dubna 1996). Učební plán se shoduje s předloženým rozvrhem hodin. Žáci, kteří v školním roce 1997-98 ukončili 5. ročník a přešli na nejbližší ZŠ Ostrava-Hošťálkovice do 6. ročníku, jsou dále vzděláváni podle stejného vzdělávacího programu. Spolupráce obou škol je tedy i v této oblasti realizována. Učitelé postupují ve výuce podle učebních osnov a podle tematických plánů, jež na jejich základě zpracovali.

V školním roce 1997-98 byl realizován pobyt žáků v škole v přírodě. Na škole nejsou zřízeny nepovinné předměty. Škola vypracovala individuální programy pro integrované žáky. Individuální výuka integrovaných žáků je realizována vyučujícími školy v rozsahu doporučeném pedagogicko-psychologickou poradnou.

Plán práce na školní rok 1998-99 byl schválen pedagogickou radou koncem srpna 1998. V době inspekce nebyl předložen v písemné podobě, jelikož byl přepisován do definitivní podoby na počítači.

Realizace učebních plánů je kontrolována ředitelkou školy.

Úroveň školy v této oblasti hodnotím jako spíše nadprůměrnou.

3. Odborné a pedagogické řízení

3.1 Organizační struktura

Jelikož je ZŠ Ostrava-Lhotka neúplnou školou s pěti ročníky ve čtyřech třídách, je vedení školy tvořeno pouze ředitelkou školy. Ta vykonává práci třídní učitelky a zároveň vše, co je jinde náplní práce výchovné poradkyně.

Vzhledem k velikosti školy není organizace vzdělávacího a výchovného procesu příliš složitá. Zastupování nepřítomných pracovníků, což bývá problémem malotřídních škol, je možno efektivně řešit. Vyučovat může totiž i vychovatelka školní družiny, která uzavřela další smlouvu jako učitelka.

Při škole není zřízena rada školy. Nepracuje v ní ani sdružení rodičů s registrací.

Organizační struktura školy je spíše nadprůměrná.

3.2 Personální struktura

V školním roce 1998-99 pracuje ve škole pět pedagogických pracovníků. Kromě ředitelky školy, která vykonává i funkci třídní učitelky, pracují další tři kvalifikované učitelky prvního stupně. Čtyři vyučovací hodiny učí vychovatelka školní družiny bez učitelské kvalifikace. Spojená výuka cizích jazyků ve čtvrtém a pátém ročníku je

realizována ve dvou skupinách (jazyk německý a jazyk anglický) dvěma učitelkami školy bez vysokoškolské jazykové kvalifikace. Procento aprobovaně odučených hodin proto dosahuje na prvním stupni čísla 88,64.

V jediném oddělení školní družiny pracuje absolventka rodinné školy se smlouvou na dobu určitou pro školní rok 1998-99.

Pedagogický sbor školy je stabilizován. Od znovuoobnovení školy se s rostoucím počtem tříd počet pedagogických pracovníků rovněž rozrůstal. Odchody pracovníků měly příčinu obvyklou (důchodový věk a mateřská dovolená).

V pedagogickém sboru jsou zastoupeny rovnoměrně stejným dílem pracovnice ve věkové skupině od 31 do 45 let a pracovnice od 46 let do důchodového věku. V kategorii pracovníků do 30 let se nachází vychovatelka školní družiny.

Vedení školy optimálně využívá aprobovanosti pedagogických pracovníků.

3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Součástí plánu práce je program dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Vedení školy hodlá v potřebné míře umožňovat vyučujícím účast v seminářích, přednáškách, klubech a exkursích pořádaných Službou škole Ostrava.

V uplynulém školním roce se pedagogičtí pracovníci školy účastnili kursu edukativní kineziologie, kursu metody dobrého startu, kursu reedukace poruch a přednášek pro výchovné poradce.

Úroveň dalšího vzdělávání učitelů školy je nadprůměrná.

4. Kontrolní systém. Kontrola a hodnocení

Součástí ročního plánu ředitelky školy je plán hospitací a kontrol zpracovaný na začátku září 1998. Je členěn podle měsíců.

Ředitelka školy zpracovala v době inspekce kritéria pro přiznávání odměn a osobních příplatků pro pedagogické pracovníky školy. Kritéria budou projednána s pracovníky školy na nejbližší poradě. Kritéria nezahrnují ostatní zaměstnance školy.

Hodnocení žáků je v souladu s vyhláškou o základní škole. Údaj ve výroční zprávě školy za školní rok 1997-98, který hovoří o žácích s vyznamenáním, bude v dalších výročních zprávách označen již správně. (Jde o žáky hodnocené na vysvědčení jen jedničkami.) Vnitřní pokyn pro hodnocení a klasifikaci není zpracován.

Kontrolní systém školy má běžnou úroveň.

5. Informační systém - vnitřní a vnější

Zápisy z porad vedené v sešitech jsou podrobné. Zápisy podepisují všichni učitelé. Provozní porady organizuje vedení školy podle potřeby. Učitelé zpracovávají přehledy klasifikace za obě pololetí a zprávy třídního učitele s členěním na výsledky vzdělávání, prospěch a celkové hodnocení žáků ve třídě.

Vnitřní řád školy pro žáky (platný od 1. září 1998) obsahuje vyváženou kombinaci povinností a práv žáků, je kvalitně zpracován a předepsaným způsobem přijat pracovníky školy. Vnitřní řád školy je vyvěšen v každé třídě. Ředitelka školy vypracovala rovněž vnitřní řád školní družiny.

Žáci a jejich zákonní zástupci jsou o aktuálních událostech ze života školy informováni pomocí zápisů v žákovských knížkách a v sešitech.

Pro zákonné zástupce žáků pořádá škola tři třídní schůzky v průběhu školního roku. Zatím nejsou z třídních schůzek pořizovány zápisy. Škola ale vede sešit připomínek rodičů.

Pracovníci školy mají zaručen přístup k potřebným informacím (aktuální informace, např. měsíční plán práce, jsou vyvěšeny na nástěnce ve sborovně).

Pro informování rodičů a všech občanů městského obvodu Lhotka využívá škola i zasklenou obecní vývěsní skříňku.

Školní kroniku založenou při obnovení samostatnosti školy v roce 1993 je třeba doplnit zápisy z posledních let.

Informační systém školy má spíše nadprůměrnou úroveň.

6. Vedení povinné dokumentace

Povinná dokumentace ve smyslu § 38a zákona č. 258/1996 Sb. je vedena. Ředitelka školy předložila i listiny, na jejichž základě bylo rozhodnutí o zařazení do sítě škol realizováno. Název školy z rozhodnutí o zařazení do sítě vydaného 15. března 1996 Školským úřadem Ostrava pod čj. ORG 289/96 obsahoval nadbytečný údaj (slova „1. stupeň“). Tento nedostatek byl Školským úřadem Ostrava odstraněn v období mezi realizací orientační inspekce a jejím zpracováním. Název školy je nyní v souladu se zakládací listinou (potvrzením úřadu městského obvodu z 12. prosince 1995) a neodporuje vyhlášce o základní škole.

Škola používá schválené tiskopisy vysvědčení. Úplný přehled odkladů školní docházky s kopiemi protokolů rozhodnutí o odkladu povinné školní docházky je evidován v neočíslovaném sešitě. Formulace rozhodnutí o odkladu školní docházky správně obsahuje poučení o možnosti odvolání prostřednictvím školy. Rozhodnutí jsou odesílána doporučeně s doručenkou.

Třídní dokumentace je řádně vedena. Jen ojediněle se objevuje přelepování zápisů místo správného postupu oprav chybných údajů novým zápisem s vyznačením data opravy a pracovníka, který opravu provedl. Celkově má však třídní dokumentace nadprůměrnou úroveň.

Vedení dokumentace školy má nadprůměrnou úroveň.

7. Výroční zpráva

Výroční zpráva za školní rok 1997-98 byla zpracována podle osnovy navržené Školským úřadem Ostrava. Výroční zpráva byla projednána s pracovníky školy 25. června 1998. Datum projednání by bylo vhodné uvádět v závěru výroční zprávy před předáním zprávy Školskému úřadu Ostrava a zřizovateli.

Samotná výroční zpráva za školní rok 1997-98 má všechny náležitosti, které má podle § 17e odst. 2 zákona č. 139/1995 Sb. obsahovat. S ohledem na práva zaměstnanců není možné bez jejich souhlasu ve výroční zprávě zveřejňovat jejich osobní údaje (jméno a příjmení spojené s údaji o vzdělání, délce praxe, výši úvazku).

Výroční zpráva o hospodaření v roce 1997 nebyla projednána se zaměstnanci školy. V zápisech z pracovních porad se totiž nevyskytuje bod, který by projednání výroční zprávy potvrzoval.

Tato oblast činnosti školy je hodnocena ČŠI jako spíše nadprůměrná.

8. Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Rozpočet školy přidělený školským úřadem a zřizovatelem umožňuje realizovat vzdělávací program školy a zabezpečuje provoz školy.

Výuka cizích jazyků ve spojených ročnících (čtvrtém a pátém) ve dvou skupinách (německý a anglický jazyk) představuje značnou úsporu prostředků ze státního rozpočtu. V moderní výuce jazyků, v níž je kladen důraz na zvládnutí mluvené podoby jazyka, by však úspora finanční neměla být kritériem rozhodujícím. Vhodnější by bylo v budoucích letech vyučovat cizí jazyk odděleně v obou ročnících. Důležitá je samozřejmě koordinace se ZŠ Ostrava-Hošťálkovice.

Ve výroční zprávě o hospodaření za rok 1997 je uvedena ve výdajích celková částka na učební pomůcky pro 1. ročník. Zřejmě má jít o potřeby (nikoli pomůcky), jež mají být vydány žákům prvních tříd ve výši 200 Kč. Částka 2176 Kč neodpovídá počtu žáků, kteří na škole navštěvovali v roce 1997 první třídu (počet 6). Číslo ve výroční zprávě by bylo vhodné vysvětlit poznámkou. Případně přiložit seznam potřeb s cenami, které byly žákům první třídy vydány.

Pokud žáci první třídy dostali potřeby v nižší částce, byli zkráceni ve svých nárocích, pokud obdrželi potřeby nad 200 Kč ze státního rozpočtu, rovněž nebylo dodrženo nařízení, jež se na přidělování potřeb vztahuje.

Problém nebyl v době inspekce spolehlivě objasněn. Zdá se, že žáci obdrželi potřeby v částce vyšší.

Obdobný problém se týká prostředků pro integrované žáky.

Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k schváleným učebním dokumentům hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrnou.

9. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Výuka probíhá ve čtyřech učebnách. Školní družina pracuje v jedné ze čtyř tříd. Další místnost byla upravena na výdejnu obědů. V budově školy se nachází byt, jenž slouží v současné době jedné z učitelek. Výuku tělesné výchovy provádí škola v místní tenisové hale (cca 5 minut chůze od školy). Školní zahrada není využívána pro výuku pro výuku praktických činností. Výuka praktických činností je realizována ve třídách.

Škola je vybavena dvěma meotary, třemi magnetofony, přehrávačem kompaktních disků, gramofonem, diaprojektorem a televizním přijímačem s videem.

Velmi schází počítač pro vedení agendy školy.

Materiálně technické podmínky školy hodnotí ČŠI jako průměrné. V současné době odpovídají možnostem zřizovatele i možnostem státního rozpočtu.

10. Hodnocení psychohygienických podmínek

V organizaci života školy jsou dodržovány psychohygienické zásady. Respektuje se rozvrh hodin, délka přestávek, vybavení pracovních míst žáků i učitelek. Estetický vzhled učeben, chodeb i okolí školy je samozřejmou součástí školního života. Škola zabezpečuje pitný režim.

Psychohygienické podmínky školy jsou nadprůměrné.

11. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

V době konání orientační inspekce byly hospitovány dvě vyučovací hodiny. Průběh hodin byl ovlivněn obdobím na počátku školního roku, kdy se vyučující věnují opakování učiva probraného v roce předchozím.

Český jazyk

Hospitovaná hodina českého jazyka prokázala metodickou zdatnost vyučující, která pracovala v přiměřeném tempu. Vyučovací metoda byla adekvátní danému předmětu i tématu. Opakovací hodina splnila svůj účel a prokázala efektivnost práce vyučující v předchozím roce.

Hodina českého jazyka byla hodnocena jako nadprůměrná.

Anglický jazyk

Ve třídě složené z žáků 4. a 5. ročníku byla činnost vyučující po větší část hodiny zaměřena na žáky starší. Vyučující pracovala převážně tradičním způsobem (čtení a překlad). Hlavní učivo bylo probráno v úrovni přiměřené žákům 5. ročníku. Při práci se vyučující bude muset více orientovat na ty způsoby práce, které žáky aktivizují - herní činnosti s lexikální a gramatickou náplní, apod. Důraz bude tedy muset klást na rozvoj mluvních dovedností žáků. Výrazně pozitivním prvkem hodiny bylo zařazení magnetofonové nahrávky textu z učebnice.

Opakovací část hodiny prokázala dobrou úroveň žáků 5. ročníku.

Hodina anglického jazyka byla hodnocena jako průměrná.

12. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Život školy se řídí kvalitním školním řádem, jenž spolu s osobní účastí pedagogických pracovníků a dalších zaměstnanců školy vytváří podmínky pro dobrý vztah mezi všemi činiteli výchovného procesu. Žáci jsou v duchu zachyceném v řádu školy vedeni k respektování pravidel mezilidských vztahů.

Důkazem výborné práce školy jsou její výsledky v oblasti vzdělávání a výchovy:

- přijetí dvou žáků 5. ročníku ke studiu na gymnáziu
- úspěchy v soutěžích
- pouze první stupně z chování u všech žáků školy
- pouze omluvená absence u všech žáků školy.

Ve spolupráci se základní uměleckou školou a vzdělávací agenturou Happy Puppy je vytvářen prostor pro individuální rozvoj žáka.

Výsledky školy v této oblasti jsou výborné.

13. Hodnocení výchovného poradenství

Práci výchovné poradkyně vykonává bez snížení svého úvazku ředitelka školy. Zajišťuje nezbytný styk s pedagogicko-psychologickou poradnou a stará se také o řádné zpracování dokumentace integrovaných žáků.

Činnost ředitelky školy v této oblasti je nadprůměrná.

14. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

V školním roce 1997-98 se mohla škola pochlubit řadou aktivit realizovaných v zájmových kroužcích (pěvecký, sportovní, rukodělný a zdravotní), soutěžích (pěvecká soutěž pro 1. stupeň v Hlučíně, Veselé zpívání v DDM Ostrava, dopravní soutěž Zlatá

zebra, výtvarná soutěž Pozor, děti, červená!, matematická soutěž pro 4. ročník), v jednotlivých příležitostných akcích ke Dni matek, k lidové slavnosti „honění krále“ a ke Dni dětí.

Udržet bohatou zájmovou činnost v dalších letech bude při zvýšených úvazcích učitelek náročné. Ředitelce školy bylo doporučeno ČŠI včlenit tento bod do zásad pro přiznávání odměn a osobních hodnocení, jež byly zpracovávány v době inspekce. Vedení zájmových útvarů a další aktivity pracovníků školy byly samozřejmě oceňovány finančně i v předchozích letech. Ředitelka školy volí i vhodný způsob společenského ocenění svých podřízených, když práci v oblasti zájmových a dalších výše uvedených aktivit prezentuje ve výroční zprávě školy a v časopise školy Lhotecký zvonek.

Ve škole bylo zřízeno odloučené pracoviště základní umělecké školy a kurs anglického jazyka zajišťovaný soukromou agenturou.

Celou oblast dalších aktivit školy hodnotí ČŠI jako nadprůměrnou.

15. Hodnocení činnosti školských zařízení

Podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol je kapacita školní družiny stanovena na 30 žáků. Tento počet by v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 87/1992 Sb. o školní družině a školním klubu vyžadoval otevření dvou oddělení. O školní družinu projevilo na začátku školního roku 1998-99 zájem 29 zákonných zástupců žáků školy. Někteří z nich však mají zájem pouze o pobyt před vyučováním (6:30 - 7:40). Tyto děti byly po projednání situace se zákonnými zástupci vyřazeny ze seznamu zapsaných dětí, ale zároveň jim bylo umožněno, aby mohly dál navštěvovat ranní školní družinu, pokud počet přítomných dětí nepřesáhne 25. Paní ředitelka vyřešila problém s dodržováním počtu uvedeného ve vyhlášce o školní družině ještě v průběhu inspekce. K porušování § 2 odst. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb. o školní družině a školním klubu nedochází.

Jedno oddělení školní družiny tedy zajišťuje dozor nad žáky v ranním provozu od 6:30 do 7:40. Vlastní práce školní družiny začíná v 11:40 a končí v 15:30. V školním roce 1997-98 pracoval v družině zájmový kroužek.

V tomto školním roce bude udržení vysoké úrovně práce školní družiny (po odchodu kvalifikované a osvědčené vychovatelky) vyžadovat péči a metodickou pomoc, protože nově přijatá vychovatelka je absolventkou rodinné školy, a nemá tudíž odpovídající pedagogické vzdělání.

Při škole byla v jedné z původních tříd zřízena výdejna obědů, takže žáci a zaměstnanci školy nemusejí docházet do blízké mateřské školy.

Práce obou součástí školy je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

ZÁVĚRY

Inspekce nezjistila žádné porušení obecně závazných právních předpisů. Pro práci inspektora byly ředitelkou školy vytvořeny dobré podmínky.

Ředitelka školy plní řádně své úkoly. Pod jejím vedením dosahuje škola velmi dobrých výsledků ve výchovně vzdělávací činnosti.

Doporučení pro vedení školy: věnovat pozornost vykazování výše předaných potřeb pro žáky 1. ročníku a integrované žáky a zvážit v budoucích letech spojování ročníků v jazykové výuce.

V Ostravě dne 21. září 1998

razítko

Podpis inspektora:

Vladislav Vančura v.r.

Přílohy: ---

Inspekční zprávu jsem převzala dne 21. září 1998.

razítko

Podpis ředitelky školy *Mgr. Jarmila Zápařková v.r.*

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo č.j. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Měst. obvod Ostrava-Lhotka	28. 9. 1998	146 182/98-005043
Školský úřad: Ostrava	28. 9. 1998	146 182/98-005043